

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת וחי

י"ד טבת תשפ"ה

שנה ב"ד גליון א'קצד

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	
בני ברק	5:35	4:32	6:08
ירושלים	5:34	4:18	6:12
באר פארק	5:50	4:30	6:02

גליון זה נרבת האיגברא רבה, כלי מחזיק ברכה החפץ בעל"ש הי"ו - ארה"ב לרגל יומא דהילולא קדישא ה-24 י"ד טבת למרן מלכא אדונינו מורינו ורבינו הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל זכותו הגדולה תעמוד לו להיושע בדבר ישועה ורחמים וכט"ס.

אחרים משלו הפרטי או משאר כספי המוסדות, ואחמ"כ אירע ששוב אברך אחר מהכולל ג"כ בא באותה טענה והיה סבור שגם לו יתן אדמו"ר זיע"א מכספו הפרטי אבל הנה אותו השיב אדמו"ר פניו ריקם, כי הרגיש עליו שמדבר מהיכי תיתי ולא שאיכפת לו באמת ואכן סופו הוכיח על תחילתו שתוך זמן קצר התחרט

שיחת קודש
מפ"ק כ"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

פטירת אבי מרן רביה"ק זיע"א בהילולת רבינו משה מלעלוב כמנהג כפטירה ביוה"כ

לזכר עולם יהיה צדיק
יוחק עלי גליון זה לזכרון, את נשמת עטרת תפארת ישראל, אהבת איתן אדונינו מורינו ורבינו הקוה"ט, יסוד צדיק יסוד העולם, עמודא צלותהון דישראל, עמוד האש והאמת, איש האלוקים, מרנא ורבנא **בקש"ת רבינו אלתר אלעזר מנחם זצוקללה"ה זיע"א**
בן רבה"ק אדמו"ר מרן רבי משה מרדכי זיע"א
אשר עלה ונתעלה בסערה השמימה ביום י"ד לחודש טבת שנת תשס"א
זכותו הגדול והקדוש תגן עלינו ועכ"י להמליץ טוב בעדינו ובעד כל עדת ישראל, להיפקד בדבר ישועה ורחמים אכ"י.

היום הוא יומא דהילולא של מרן אדמו"ר זיע"א די טאטע זכרונו לברכה, ואצלו מידת האמת והערנסקיט היו ראשונים במעלה והחשיבים מאוד ונהג כל הליכותיו על פיהם, ומהאי טעמא היה נוהג שהגם שכידוע הוא היה דואג לכספים עבור האברכים בכולל שהחזיק ואו גם אירע שנדיבי עם הפקידו בידו כספים שיחלקם לצדקה כפי ראות עיניו היכן שהם נצרכים, ועכ"ז היה מקפיד שלא לחלקם אצל חסידיו או שאר מקורבים אליו מביהמ"ד ולומדי הכולל משום שידע שאו יתערבו בזה כל מיני נגיעות ופניות שהרגישו אליו חיובי הכרת הטוב ושוב אין זה אמת בטוהרתה ואינו מצוה נקיה לשם שמים, ולכן היה מהדר ליתנם לאלו שלא נימנו על מחנהו ועל דגלו, ובפרט כשהיה מדובר בסכומים גדולים.

מבין על אחרים מי באמת אוחז בזה ומי מדבר מהשפה ולחזון, ולכן אירע פעם שאחד האברכים בכולל שלו שהיה אברך ת"ח חשוב הנמנה על חסידי סאטמאר ואחז בשיטת הרה"ק הדברי זאל מסאטמר זיע"א ולא רצה ליהנות מהכספים של משרד הדתות לכן ביקש מאדמו"ר זיע"א שחלק כספים אלו יוריד לו מהחשבון ואותם לא יקח מידו, והנה די טאטע ז"ל הבחין בו שהוא מדבר מתוך רצינות והאמת מדברת מתוך גרונו ובאמת שאינו חפץ בכסף זה לכן סבר שאין זה מהראוי שיהא צדיק ונפסד ח"ו, ואמנם על כן לא נתן לו מכספי הדתות אבל השלים לו זה ממקורות

זיחי יעקב - תחילת החיות

מכ"ק מרן רביה"ק הרמ"מ זיע"א

"זיחי יעקב" (בראשית מ"ז, כ"ח), פירש רש"י: 'למה פרשה זו סתומה? לפי שכיוון שנפטר יעקב אבינו נסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרות השעבוד שהתחילו לשעבדם'.

ביאר הרה"ק מרן הרמ"מ זיע"א על פי הידוע שכאשר מצבו של אדם רע וזמר - עד שאין כבר למטה הימנו, דווקא או מתחיל לגלג הצלחתו לעלות מעלה מעלה,

בדאיתא במדרש רבה 'מי בגלל הדבר הזה' - גלגל הוא שהזוד בעולם על הכל, דמי לגלגל אנטייליא, דמלא מתרוקן, דמתרוקן מתמלי'.

זכן מצינו ב'איוב' שגדל כאבו מאד ואין לך יסורים וצרות כיסורי איוב, ומתוכם דייקא נתגדל ונתברכה אחריתו מראשיתו.

זה שרדמונו הז"ל באמרם (בראשית רבה ט', ה) (ה) על הפסוק (בראשית א', ל"א) 'והנה טוב מאד - זה המות'.

דאם רע לאדם כל כך עד שטוב לו המוות מחייו - אזי מזה עצמו מתחילה לצמוח טובתו והצלחתו.

זכן הוא בענייננו, שאחר שנסתמו עיניהם ולבם של ישראל מצרות השעבוד, או דווקא 'זיחי יעקב' - התחילה עת חייתם.

יורא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה. ופירש"י ויורא ישראל את בני יוסף ביקש לברכם ונסתלקה שכינה ממנו "מי אלה" מהיכן יצאו אלו שאינן דאויין לברכה, "בוה" הראה לו ומי' וביקש יוסף רחמים על הדבר ונחה עליו רוח הקודש.

ופירש רבינו הק' מרן הרמ"מ דהנה הצדיק הוא משפיע, ברם המקבל צריך שיחול עליו השפע, וצריך לדבר זה תפילה ותחנונים ובקשת רחמים, ולכן ביקש יוסף עליהם רחמים.

ואמנם בשנותיו האחרונות כבר לא שהיתי שם תמיד ולא כ"כ השגחתי אחר מעשיו לראותם, אבל משנים הקודמות שבהם הייתי במחיצתו הק' אז ראיתי גם ראיתי סדר עבודתו החל מהשכם בבוקר איך שהיה משכים לביהמ"ד ואומר תמיד לפני התפילה את תפילת הה"ק מוהר"א זיע"א מליז'ענסק, מעוטרת בטו"ת ואומר הכל כסדר מהתחלה עד גמירא שהשלימות נר לרגליו הן בתפילתו הן בשיעורי תורה שאחריהם והלימוד עם תפילין דרבינו תם ובעבודת היום כולו.

וזה עלינו ללמוד ממנו זיע"א לבקש השלימות ולא להיות בחיי יוצא זיין ומהיכי תיתי און אויב סיי גרינג און אויב מיי קען לראות לעשות את הכל בשלימות, שהרי הוא ז"ל סבל הרבה חולשות ועכ"ז התגבר כארי לעשות רצון אבינו שבשמים בשלימות, א"כ כש"כ אנו צריכים לעשות כן.

וכבר דיברנו מזה כמה פעמים אודות הענין המיוחד שהיה אצלו שידוע שהוא ז"ל עבר הרבה עניינים עגמ"נ בחייו והרבה מעברים שאינם קלים ועכ"ז לא שיה בגינם מאום מעבודת הקודש, כי דרכו היתה תמיד לומר 'בדיל ועבור' ללכת הלאה ולא לדוש ולשקוע במה שהיה ותמיד אחר שעבר מה אמר 'העבר איין וניגש שוב לעבודה' ק מיט א פרישקייט וכאילו העבר איין ומעולם לא היה ועיד"ז הצליח לעבור הכל בשלום עד שאלו העניינים לא תפסו אצלו שום מקום ותיכף שב לעבודת קדשו לתפילותיו ולימודיו והחזקת הסולל והמוסדות ושאר ענייני קדשים שלו.

מומש אפשר לומר שאדם אחר ספק אם היה עומד בזה ולעשות כזאת ואחר כאלו מעברים להתחזק מיד שוב מיט א שמחה און א פרישקייט כאילו לא היה כלום, אצלו זיע"א היה כן כסדר.

ולכן עלינו ללמוד מזה שאיך שלא יהיה, אין ליפול ח"ו בעצבות או ייאוש ח"ו אלא לילך תמיד מחיל אל חיל בשמחה וטוב לבב מרוב כל בס"ד ולהתחזק תמיד מחדש בתורה וירא"ש וגמילות חסדים, וכאמרם ז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים, וזמירני שנים קדמוניות שלא רק הכולל עמד בהחזקתו אלא כל עניני הביהמ"ד היו מוטלים עליו ועל צווארו הן החלק הגשמי הן החלק הרוחני מניקיון הביהמ"ד (שעסק בעצמו) ועד למסירת שיעורי תורה מבוקר עד ערב והיה מוסר שיעורים הן בגמרא והן בהלכה ושיעור חומש עם רש"י הק' ושיעור באור החיים הק' ובמשנה ברורה. עמד על משמרתו ומילאה על הצד היותר טוב, עד שנים אחרונות שנשא בעול הרוחני לחזק עצמו בתורה וירא"ש, וכמו אז כשהיתה מלחמת המפרץ הידועה ולחמו אמריקא בעירק, והגם ששלחו חיצים על אר"י רח"ל עכ"ז סיבב השי"ת שלא יעשו שום פעולה מארה"ק, ואז אמר אאמו"ר זיע"א פירוש הפסוק שעל זה נאמר "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון", שסיבב השי"ת שאומות העולם ילחמו עבורנו ואילו אתם בארץ ישראל תחרישון ולא תתערבו, משני סיבות, רוחניות וגשמיות, הן כדי שלא יפלו ח"ו אידישע קרבנות והן כדי שלא יבואו ח"ו לגיאות ואפיקורסות לומר ח"ו כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, וכמש"כ "ומלחמות אני עשיתי ולה' הישועה".

והגם שפשטות הפסוק שם הפירוש שאמר משה רבינו ע"ה לישראל שעמדו על הים בצרה גדולה לכאן לכן היה מזהירים שיחרישון ולא יבואו בטענות של שמת למה הוציאם השי"ת ממצרים להביאם לצרה זו ולא ח"ו בדיבורים יתירים ולא לבוא ח"ו בטענות להשי"ת ולצדיקי אמת עבדיו הק' ולא להוציא מפיהם דיבורים עקומים ואז יזכו שה' ילחם לכם עם שלימות הישועה, הגם שאין לנו שום השגה בהם ובקדמונים בכלל ואינו מבינים מה הם טענו ומה ענה להם משה רבינו ע"ה,

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

עכ"ז הוא נכתב בתוה"ק כדי שנלמוד מוסר מזה בפשטות כפי שרואים שם מפשטיה דקרא, וללמוד משם מוסר וירא"ש ואמונה פשוטה ושלימה ומידות טובות און שטייגען בתויר"ש, הגם שצריכים לזכור שאין לנו השגה בהם עכ"ז רצון השי"ת הוא שנלמוד זה משם, ולכן אף אאמו"ר ז"ל פירש פסוק זה לדרבו בקודש וכנ"ל, שלא כפשטות הנ"ל, אלא ללמוד מזה חסד ה' שעשה הכל עבורנו לטובתנו הגשמית והרוחנית כדי שלא ייחלש ח"ו אמונה וביטחון עם מחשבת הבל, ונדע שהכל מהשי"ת ונקבל עומ"ש עלינו כראוי.

וכמו שהוא זיע"א פירש מש"כ בתפילה שם "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם משה ובני ישראל", היינו האיך יכלו לקבל עול מלכות שמים בשלימות ע"י הרצון, כי אין לך דבר העומד בפני הרצון, ועיד"ז התבטלו כל המניעות ובאו לקבלת עומ"ש שלימה.

והנה יומא ההילולא קדישא דאבא מארי זיע"א חל במוצאי יומא ההילולא של מרן הרה"ק רבינו משה מלעלוב זיע"א, ולכן יש להמליץ על זה אמרם ז"ל (כתובת קג): מת במוצאי יום הכיפורים סימן יפה הוא לו, כי הילולת צדיקים כמוה כיום הכיפורים, וכמו שהזכרנו מהרה"ק מטשורטקוב זיע"א בנו של הרזי"נער זיע"א שאמר שיו"ד של אביו הוא בחיי עיצומו של יום מכפר, וכמו שכתוב גבי יוה"כ שהרי ארז"ל שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלוקינו ומיתת צדיקים מכפרת ולכן קוראים פרשת מיתת נדב ואביהו ביוה"כ כי מיתתם היא כפרה כיוה"כ..

אם כן הילולת הרה"ק מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א מכפרת וכמו יוה"כ, א"כ פטירת מרן אאמו"ר זיע"א במוצאי יומא ההילולא דמרן רבינו משה מלעלוב זיע"א הוא כפטירתו במוצאי יוה"כ, ושפיר י"ל על זה מת במוצאי יוה"כ סימן יפה לו, ומ"מ יעזור השי"ת שיהיה לנו סימנים טובים יותר לחיים טובים ארוכים ולשלם ולקבל פני משיח צדקינו מתוך שמחה ואורך ימים ושנים טובים.

והנה כידוע האבא זיע"א היה צעיר במיטב שנותיו כשנסתלק ולפני זה לא ראו עליו ולא כלום ושום סימן שעלול לקרות דבר מה, והיה עם כל כוחו, וגם אמר אז תהילים וערך השולחן לפני ה' לכבוד יו"ד דמרן רבינו משה מלעלוב ושוב עלה לביתו נאווה קודש והלך קצת ארוים גענענגען ועלה על יצועו מסתמא אחר אריכות קרי"ש שעה"מ כרגיל והכנת הנענגעל וואסער, והנה ברגע א' בפתע פתאום לא חש בטוב וקרא להרבנית שתיתן לו לשתות ומרוב בהלה רצתה ליתן לו מהמים שעמדו לפני המיטה הנענגעל וואסער אלא שהוא סירב לזה והלכה להביא מים אחרים ונתנה לו, לאחר שבידך שהכל ולגם מעט מהמים, תוך רגעים ספורים כבר היה לאחר מעשה ופרחה נשמתו הטהורה מגופו הק' ושבה בנעוריה אל בית אביה שבשמים ובפתע פתאום בא אל היכלו.

ולכן החי יתן אל ליבו שלא יודע האדם עת מיתתו ולכן יעשה כאמרם ז"ל שוב יום אחד לפני מיתתך, וכיון שאינו יודע אימת הוא, ממילא יעשה תשובה תמיד בכל יום ויום ויהיה נקי מחטאים תמיד וטוב לו בזה ובכא. ועד"ז מספרים מהרה"ק מוהר"ד מבעלזא זיע"א שאמר שפעל אצל השי"ת שטבילת מקוה תיחשב לטובל כאילו התענה תענית יום שלם כי כידוע שמזמן מרן

הבעש"ט הק' והלאה ביטלו דרך הסיגופים והתעניות כי אינן לפי כוחות דורות החלשים האלו ולכן יפעלו זה ע"י מקוה, והיה שם א' בבעלזא שהגם שהיה גם הוא לומד ומתפלל עכ"ז היה גם אויבער חכם ולא נמנע מלהשמיע מחשבותיו בקול והיה מתרעם ומבטל ענין הטבילה בכל יום באמרו שהוא מיותר ומהיכי תיתי לחדש הנהגה כזו שלא מצינו לה מקור בחו"ל ופוסקים, עד שנשמעו הדברים למהרי"ד וקרא לו ואמר לו: הנה עצם זה שאתה מבטל דברי רבותך הוא כבר אפיקורסות רח"ל כי יש לך לבטל עצמך אליה והחולק על רבו כחולק על השכינה, ובשכלך תבין זאת שאין לך להרהר ולערער אחריהם שהרי תדע בנפשך שאינך יודע כה"ת כמוהם ואין לך השגה אפי' כשיחת חולין שלהם ולא תבין אפי' תנועת יד שלהם ואיך תוכל לחלוק עליהם אפי' אם אינך מבין טעמיהם, ועוד שדבר זה הוא כן מפורש בפוסקים שהרי הרמב"ם ז"ל כתב טעם טבילה בערויה"כ משום שהוא זמן של תשובה וכיון שארז"ל שוב יום א' קודם מיתתך ועשה תשובה בכל יום, א"כ כל יום הוא זמן של תשובה ולכן יש לטבול במקוה טהרה בכל יום ויום..

ואכן ידוע שאצל אאמו"ר זיע"א היה ענין המקוה גדול מאוד ולא ויתר עליו, וזמירני כשהיינו קטנים אירע פעם שהיה המקוה סגור ולכן קפץ הוא ז"ל דרך החלון וירד וטבל עלה ונסתפג והיה שם אגאנצע מעשה, העיקר שיוכל לטבול.

והנה היום אפשר דרא ומצויים מקוואות פתוחים לרוב. א"כ ודאי שעלינו להתחזק בזה שישגבה מעלתם ולא להרפות, ואכן זכה אבי שאביו מרן הרמ"מ זיע"א עשה טבילה עבורו כידוע זה המעשה שפ"א בערב יוה"כ היה עסוק כ"כ עם אביו הק' לעזרו בעניניו, עד שלא הספיק לטבול א"ע במקוה טהרה כמש"כ בשו"ע, ולאחמ"כ א"ל אביו הק' מרן הרמ"מ זיע"א: ידעתי בני ידעתי שלא הספקת לטבול ולכן טבלתי גם עבורך. ולכן כמו שבעצמו היה ליה עבודה"ק של מקוה כך זכה לטבילה של צדיק עבורו. ואגב זה מספרים כמילתא דבדיחותא שאירע פעם אצל הרה"ק האמרי חיים מויזניץ זיע"א כשפתח הישבה"ק בשיכון וויזניץ בב"ב היתה דרכו בקודש שאם חלה א' התלמידים אז היה סר אליו לבקרו ביקור חולים אצלו בפנימיה, ופ"א חלה בחור א' ובא לבקרו ואז התלונן החולה שמחמת חוליו אינו יכול לילך לטבול במקוה, א"ל האמ"ח: א"כ אטבול אני עבורך והסר דאגה מלבך, וכן הווה שטבל עבורו והתלמיד זכה מגבוה, ועברה הרינה במחנה ונתפרסם הסיפור ולכן היה בחור א' שג"כ חשק מאוד לזכות בטבילה מהרבי שיטבול גם עבורו ולפיכך עשה את עצמו כאילו הוא חולה עד שבא גם אליו האמ"ח לבקרו ואז התלונן שאינו יכול לטבול במקוה וכבחר הראשון, והנה האמ"ח זיע"א היה כידוע בחיי חכימא דיהודאי והבין בדעתו הרחבה שאין זה אלא שפיל בעלמא לכן פנה לגבאי שעמו ואמר לו: תואיל בטובך ותטבול עבור זה הבחור. וממילא שמי שמכוין באמת הוא הזוכה ולא ההיפך. ולכן אמנם זכה אדמו"ר זיע"א שטבל אביו מרן הרמ"מ בשבילו, ועבורו אמרו "צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו".

השי"ת ירחם שנשמת אבא מארי זיע"א יהיה לה עליה עם שאר נשמות צדיקים וצדקניות שבגן עדן, וישמור עלינו ועכ"י שמירה עליונה בכל מקום, הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ישמח השי"ת כל השבורי לב און גאנץ כלל ישראל בכללות ובפרטות ונוכה כולנו דערלעבען משיחין, ואמנם הוא ז"ל לא היה זקן אלא במיטב שנותיו, אבל די זה מה שהיה

שיחת קודש

מפ"ק ב"ק מרן עט"ר אדמו"ר שליט"א

צדקו דבריך אבל אין לנו שיעור רק התורה הזאת וזה נשאר לנו בכל המצבים ובכל הדורות ועמה יכולים להתעלות בכל מצב שהוא, וזה נשאר לכל דור ודור עד שיבוא משיח צדקנו, וצריך שכל לדבוק בה כראוי ועל ידה לזכות לכל התיקונים, וכמש"כ הבית אהרן מקארלין זי"ע גמרא לשון גומרי- גחלים, שזה שורף את כל הרע ומגלה את כל הטוב, ואיתא במסילת ישרים דרך משל לאומן שהמציא מכונה חדשה משוכללת, הן ודאי שאומן שעשאה הוא שידע היטב מכולם איך הם דרכי השימוש בה ואם יבוא אחר ויטען שהוא יודע טוב ממנו ודאי הוא יודע איך להרוס אותה טוב ממנו, וא"כ הרי השי"ת הוא ברא העולם והוא ית' אומר לנו בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, א"כ א"א לומר אחרת, ורק תוה"ק איז די גרעסטע עצה נגד היצה"ר וראש ותחילה לכל העצות, ורק כשיש תורה עמהם אז גם עוזרים והשי"ת הוא האומן שברא הכל והוא היודע והוא המבין מה טוב לברואיו ולונו והוא היודע שאין זה תכלית לקבל שכר והטבה בחינם שזה קרוי נהמא דכיסופא כמו האוכל לא מדיליה מתבייש להסתכל בפני הנותן לו ולכן עשה השי"ת העולם באופן שיש בחירה ויש יצה"ר וצריך להתגבר עליו ואז דייקא אזכרים לשכר עוה"ב ושוב אינו נהמא דכיסופא, ואשר על כל כן ענין יצה"ר לטובה זו ולכן הוא היוצר והיודע שאומר לנו כי עיקר העצה נגד יצה"ר הוא תורה תבלין ולא דבר אחר.

וכן הזיידע רבי מרן הרמ"מ זיע"א היתה עצתו אמונה לכולם מנער זקן וטף להתמיד בלימוד הגמרא תורה מיט ירא"ש ונקט זה לעצה העיקרית שכל התיקונים מונחים בה, וכדאי מצדיקים וספה"ק שלימוד הגמ' הוא מוזכר ומטרה הגוף הנפש והנשמה, ואי באוה"ח הק' הגאולה אחרונה ע"י משה רבינו ע"ה שנקרא גואל ראשון וגואל אחרון, לכן הוא מצפה שבנ"י יהיו בני תורה ואז יבוא לגאלם, לכן היא עצה הנצרכת לגאולתן של ישראל, וע"י שנהיה מונחים בתורה יפעל לנו הגאולה ועל ידה הכל חוזר ואין לנו שיעור רק התורה הזאת, ושני דברים הם שיש לנו אותו אופן כמו שהיה לאבותינו שהם אבינו שבשמים ותורתו הקדושה שאותו באשעפער שהיה לאאע"ה ולמשה רבינו ע"ה, יש גם לנו, אני ה' לא שניתני, ואותה תורה שקיבל משה מסיני יש גם לנו, וזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא ית"ש, וכל התורה המצויה עתה בידינו היא הנתונה למשה רבינו ע"ה מסיני, ולכן על זה העצה אחזתו ולא ארפנו וכדאי מצדיקים א בלאט גמ' מוריד הבלאטע (הבוץ) מן הפנים, ומטרה ומוזכר די מענטש.

השי"ת יעזור שנוכה כולנו שטייגען בתורה וירא"ש וגמילות חסדים ונעסק בתומ"צ בשמחה וטוב לבב מרוב כל עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה, וע"י תורה בשמחה פועלים כמ"ס, ואי בספה"ק יסוד ושורש העבודה שאי בתוה"ק "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה וטוב לבב מרוב כל שמשמע שעבדו את השי"ת בתכלית השלימות ורק השמחה היתה חסרה ועל זה לכד היה ענין ההכחה כולו ר"ל, א"כ נראה מזה כמה חשיבות יש לשמחה אצל השי"ת וכמש"כ הרמב"ם ז"ל שהיא עבודה גדולה לפניו ית' ומכילא אם כל התוכחה עבו"א א"כ כש"כ שמידה טובה מרובה, שהעובד את השי"ת בשמחה שכרו הרבה מאוד עד אין לשער ולתאר כלל וכלל, ומכלל לאו אתה שומע הן שעי' שמחה זוכין עד אין סוף בגו"ר צו אלע תיקונים וגאולה שלימה ובנין ביהמ"ק, ובריאות השלימה, ברכות וישועה שלימה ובנין ביהמ"ק שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

אלפי שנים היה מוכן לבוא אל היכלו ובנין ביהמ"ק ורק מצפה עליו שלא נבוא מלוכלכים מחטאינו לכן ממתין שנתנה תחילה ונוכה לתיקון השלם שלא נבוש בעוה"ז ובעוה"ב ונוכה לחיי עלמא חיי עד, ולכן ממתין עם הגאולה כדי שלא יאבדו ח"ו הנשמות שעדיין לא השלימו את תיקונם, ועכ"ז אנו עם כל היהודים מבקשים מהשי"ת שכבר עכשיו "השיבונו ה' אלך ונשובה חדש ימינו כקדם", כי הגם שצריכים להמתין לטובתנו כנ"ל, עכ"ז הרי השי"ת הכל יכול וכוללם יחד, א"כ השי"ת יכול לעשות שגם הכל יתוקן ברגע אחד, וע"י שמובא בגמ' שאחד האמוראים חלש והייל גילוי שכנה והתלונן כביכול להשי"ת על מה שהוא סובל כ"כ בעוה"ז דקדוקי עניות וכיו"ב וענה לו השי"ת מה אעשה לך בני שכך עפ"י חיצוניות המזל כך ראוי להיות מזלך ומצבך בעוה"ז, שוב טען הצדיק הזה והרי השי"ת כל יכול א"כ שילכו התיקונים שלו באופן הטוב, ואז כביכול השי"ת האט גשמייקעלט פאר איהם וגם א"ל שמה רצונך שאהפוך העולם ותבוא שוב אלי ויתמזל מזלך טוב יותר, ואמנם אין לנו שום השגה בזה ורק השי"ת עצמו יודע מה טוב ואלו הצדיקים היו מוזב כפרה להם ולדורותם ועשו תיקונים גדולים, אבל כלל ישראל מבקשים מהשי"ת שהוא יכול לפעול כל התיקון השלם ברגע אחד ואינו צריכים ליתן לו עצות וגם אינו יכולים ליתן לו עצות כביכול ומי יאמר לו מה תעשה ומה תפעל ואנו רק מבקשים שהוא ית' יתן לנו עצתו ותקנינו מלכנו בעצה טובה מלפניו, השי"ת כל יכול וישועת ה' כהרף עין וברגע א' יכול להיות השיבונו ה' אלך ונשובה באופן כזה שאפי' פחות שבפחותים לא ירצה לסור מן הדרך מהשי"ת אף לא לרגע וירחץ בכל כוחו בעוז ותעצומות במסיו"נ אחרי ה' ותורתו ומצוותיו, ולכן אנו מבקשים שתיכף עכשיו השיבונו ה' אלך ונשובה חדש ימינו כקדם.

אין לנו שיעור רק התורה

און די גרעסטע תיקוני ימי השובבים זוכין ע"י התורה"ק דייקא שהכל מונח בה וכמש"כ בחז"ל שת"ח א"צ להתענות על חטאינו כי עסק התורה שלו מכפר לו על הכל שהיא מידה טובה שכוללת הכל ואין לנו שיעור רק התורה הזאת, כי הצדיקי אמת הקודמים כבר הלכו לעולמם ויושבים להם בגן עדן אבל התוה"ק נשארה גם לנו ואותה תורה שהיה למשה רבינו ע"ה, אותה תורה יש גם לנו ואפי' בעוה"ז הרי היא נצחית והיא כוללת הכל הפוך בה והפך בה דסולה בה, וכל התיקונים נמצאים בה.

מספרים שפ"א נסע הרה"ק רבי יואל מסאטמר באוניה או אורון והיה עמו איש אחד שהרגיש עצמו קרוב אליו בדידות לכן הרשה לעצמו להשיח את ליבו בפני הרה"ק וא"ל: מה יהיה עלינו חור יתום אחרי שכל הצדיקי אמת עזבו אותנו לאנחות והלכו להם לג"ע, וע"ד שאומרים מהרה"ק הבית ישראל מגוד זי"ע שאמר ע"ד אמרם ז"ל דור הולך ודור בא ואמר הוא ז"ל בשינוי לשון דור הולך ודור "בע" רצ"ל שכך נראה הדור שבא, וכמו שאמר הרבי ז"ל בשם צדיקים לפרש מש"כ בתוה"ק "ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה היינו שיתעכבו עוד בעוה"ז כדי שיוכלו ללמוד מהם ויראה הדור הצעיר האך צריך להראות יהודי ואך נראו חסידים קמאי ועתה חסרנו כל אלה, וענה לו הרה"ק ר"י מסאטמר: הן אמת

עמו, ואילו כל כלל ישראל יה"ר שלא ידעו משום צער ויזכו לאריכות ימים ושנים טובים בלא שום צער ועגמ"נ, וישלח לנו השי"ת משיח צדקינו מתוך נחת והרחבה והשי"ת זיכינו וישפיע לנו מתנת חיים שנוכה לכל תיקונו השובבים"ם כראוי ולתשובה מאהבה און שטייגען בתורה וירא"ש, משום די גרעסטע תיקונים הוא ע"י כוח תוה"ק, והשי"ת ישפיע לנו שמחה בקיום תומ"צ ושטייגען בתויר"ש ומידות טובות גמילות חסדים מתוך שמחה וטוב לבב מרוב כל..

כמו שכבר דיברנו כמ"פ שחיוב השמחה בתומ"צ הוא מן התורה כמש"כ שם "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה וטוב לבב מרוב כל", שאפי' שעבדת בתויר"ש היה טענה על חסרון השמחה, א"כ נמצא שחיובה הוא מהתורה, ומכלל לאו אתה שומע הן, כיון שמידה טובה מרובה א"כ כש"כ שאם שם היו עונשים כאלו רח"ל, כש"כ שכאן העושה משמחה יזכה לשכרו הרבה מאוד עד אין סוף ב"ה שאין לנו השגה ולא נוכל להשיג.

זיכינו השי"ת לתו"ג במקו"א פ"ג בריוח ובניקל, עשירות גדולה ברו"ג, ולבנין ביהמ"ק שוין יעצ אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

ימי השובבים הבעל"ש

הנה באים ימי השובבים"ם, וידוע מהאריז"ל זי"ע שהם ימים מיוחדים לקבל בהם תיקונים יותר בניקל ממונים אחרים תיקוני תשובה וטהרה ועוד תיקונים אחרים, ולכן שובבים"ם הם ר"ת הפרשיות שקורים בתורה בשבתות וימים אלו כי בהם מבואר גלות ושעבוד מצרים והגאולה ממצרים ואיתא ששם החלו התיקונים לקלקול שמחטא אדה"ר, והשעבוד המר שבמצרים היה עבור זיכור מזהמת החטא ומאז עברו כבר אלפי שנים ולא זכינו לשלימות התיקון ירחם המרחם ישמור המרחם עלי ועכ"ז.

ופשטות דרך רמז י"ל שאילו היינו כלים ראויים לקבל כבר היינו זוכים לכל התיקונים ולגאולה שלימה אלא שעדיין לא השלמנו הכלים שלנו, וכבר אמרנו כמ"פ שזה ידוע ודאי שהשי"ת חפץ בתיקונינו וגאולה שלימה שלנו הרבה יותר עא"פ ממה שאנו רוצים זה, אלא שצריכים להיות כלים שלנו ראויים ומחמת שמלך במשפט יעמיד ארץ לכן מפריעים טענות הלינקער היצה"ר רח"ל שהוא שונא הן את הגוף והן את הנשמה של ישראל והוא גורם כל הצרות וכל הרע, ואומרים בשם צדיקים שאיתא יצה"ר הוא השטן הוא המלאך המות ירד ומסטיץ עולה ומקטרג וכו' ולכן הוא בא בטענה להשי"ת כביכול שכולם יקללוהו וישמיצו את שמו על כל הרע שמחולל לכן ענהו השי"ת שהצרות שהוא עושה אנשים יתלו בסיבות שפלוני הלך בקור לכן חלה ומת או לא עבר במעבר הציה לכן דרסתו מכונית ר"ל וכיו"ב וכך לא ישימו על לב מי הגורם לשלעכטס אויף אלע שלעכטע גויים גוטס פאר אלע אידן, אבל באמת שיעצה"ר גורם הרע ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו והשי"ת שומר עלינו ברוחניות ובגשמיות לכאו"א מישראל בפרטות ובכללות והשי"ת הוא הטוב והמיטיב שאין לנו שום השגה ודרך הטוב להיטיב, ולכן פירשו צדיקים מש"כ מאתו לא תצא הרעות שהשי"ת אינו מתעסק עמהם כביכול ואת הטוב הוא עצמו משפיע אבל הרע אינו מתעסק עמו ורק כשבא יצה"ר לקטרג וטוען שצריך ח"ו או מגיעה גזירה רעה לשלעכטע גויים אז אם אין מליץ יושר ח"ו לא מעכבים אבל נעשה ע"י יצה"ר, ולכן השמחה הגדולה לפני השי"ת כשבאים מלאכי מליצי יושר ונשמות הצדיקים מעילא ותתא וממתיקים הדינים ומסירים הקטרוגים מראשי בני"י אז הוא שמחה גדולה לפניו ית' שלא יצטערו ישראל ויוכל כביכול להשפיע להם כמ"ס כרצונו הטוב והקדוש, ולכן באמת כל סיבת אריכות הגלות רק לטובתנו ותיקונינו שנוכה לתיקון השלם אבל השי"ת כבר לפני

איש אלוקים קדוש ענוותן ואב רחום

יריעה מיוחדת וסיפורי הוד מופלאים מחיי רביה"ק רבינו היה ידוע במיוחד באהבת ישראל שלו, שהייתה מהות מרכזית בהנהגתו. הוא קיבל כל אדם באשר הוא, יהודי פשוט לצד גדולי תורה, וראה בכל אחד נשימה יקרה.

מסופר שכאשר הגיעו אליו יהודים לבקש ברכה או עצה, הוא לא רק הקשיב אלא דאג ללוות אותם במבט מלא רוך ואהבה, כאילו הם כל עולמו באותו הגע. גישה זו חיזקה רבים, הן בגשמייות והן ברוחניות.

למרות מעמדו הרם כאדמו"ר ורבי, רבינו היה דמות של ענווה אמיתית. הוא סירב פעמים רבות להבליט את עצמו ונהג להגדיר את תפקידו כ"שליח פשוט" לעזור לכל יהודי להגיע לקרבת ה'. **רבינו** הדגיש את חשיבות השמחה בעבודת ה'. הוא נהג לומר ש"אין שמחה אלא בהרגשת קרבה אמיתית לה', ואין יהודי רחוק מדי מכדי להתקרב". אחד מהמיוחדים של רבינו היה חסדו הרב. הוא נהג לסייע לנזקקים, בגשמיית וברוחנית, ולעיתים קרובות עשה זאת בסתר. הייתה לו יכולת מופלאה להפיג תחושת ייאוש ולהפוך אותה לאמונה ולתקווה.

רבינו נודע בתפילותיו הארוכות והמלאות רגש, שהיו דבקות בעוצמה רוחנית נדירה. לעיתים קרובות היה עוצר במהלך התפילה כדי לעורר כוונה עמוקה יותר, ואף היה מלווה את התפילה בפסוקי חיוק שהיו מעוררים את כל הנוכחים.

כוחו של "זאת חנוכה" **בימי** הנהגתו של רבינו סיפרו אנ"ש פעמים רבות על מופתיו, על תפילותיו המיוחדות ועל הכוח הרוחני בכל מעשה קטן. אחת התקופות שבהן דמותו של הרבי האירה במיוחד הייתה חג החנוכה, שבו נהג להדליק נרות בכוונה גדולה ולשאת דברי חיוק מעמיקים שהלחלו ללב כל שומע.

באות משנות הנהגתו, בשלהי חודש כסלו, הגיע אל רבינו חסיד שבור ורצוף. האיש היה סוחר מצליח בעברו, אך בשנה האחרונה איבד את כל הונו בשל עסקאות כושלות. בנוסף, מצבו הבריאותי הדרדר, ומשפחתו הוותה קשיים רבים. תחושת ייאוש כרסמה בו, והוא הרגיש שאין לו יותר כוח להמשיך.

האיש ביקש להתקבל ליחידות אצל הרבי, וכשנכנס לחדרו, פרץ בבכי מר. הוא סיפר על מצבו, על תחושת החידלון ועל כך שאפילו בתקופת החנוכה – שאמורה להיות מלאה באור ושמחה – הוא חש את החושך מקיף אותו מכל עבר.

הרבי הקשיב לדבריו במבט חם ואוהב. לאחר שהאיש סיים לדבר, הרבי חיך חיוך עדין ואמר: **"אל** תתייאש, אחי היקר. זכור: הנרות הקטנים שאנחנו מדליקים בחנוכה נלחמו בחושך עצום וניצחו. כל מה שצריך זה ניצוץ קטן של אמונה כדי להפוך את החושך לאור גדול."

הרבי ביקש מהחסיד להישאר עד "זאת חנוכה" – היום השמיני והאחרון של החג. הוא אמר: "הו יום של ישועה. אנחנו עומדים ליד הנרות האחרונים ומבקשים מהקב"ה להאיר את חיינו. זה זמן שבו שערי שמיים פתוחים, וכל תפילה מתקבלת."

האיש נשאר בלעלוב, משתתף בהדלקות הנרות ובדברי החיוק היומיים של הרבי. למרות שעדיין חש את הקשיים, הנוכחות ליד הרבי מילאה אותו בתקווה מחודשת.

בערב "זאת חנוכה" התאספו חסידים רבים בבית המדרש של לעלוב. הרבי עמד ליד החנוכייה, אור נרות החנוכה מאיר על פניו הקדושות. ברגע של דממה מוחלטת, רבינו החל לשיר ניגון של התעוררות, ואחר כך הדליק את הנר השמיני. לאחר

ההדלקה, פנה הרבי אל הקהל ואמר: **"נרות** החנוכה הם לא רק זכר לנס. הם קריאה לכל אחד מאיתנו להדליק את הנר הפנימי שבתוכו. יהודי, גם כשנדמה שהכול חשוך ואין תקווה, מספיק שתדליק נר אחד – ומיד האור יגבר על החושך. זכור: אין חושך בעולם שיכול לעמוד בפני אור של יהודי."

הרבי הביט באיש השיבור, שהשתתף בהדלקה, ואמר לו בנוכחות כולם: "ישועת ה' כהרף עין. תחזור הביתה בלב מלא אמונה, ותראה שהאור יאיר גם לך. רק אל תשכח: כשהישועה תגיע, חלק את אורך עם אחרים."

הנס שאירע **לאחר** חג החנוכה חזר האיש לביתו. באורה פלא, בתוך שבועות ספורים, החלה הפרנסה לזרום שוב אל ביתו. חבר ותיק פנה אליו בהצעת שותפות בעסק חדש, שהתגלה כהצלחה אדירה. גם מצבו הבריאותי החל להשתפר, והאווירה בביתו הפכה שמחה ומלאה אמונה.

האיש לא שכח את דברי הרבי, והקפיד לסייע לאחרים שנמצאו במצוקה. בכל שנה, כשזאת חנוכה התקרב, הוא היה מדליק את הנרות בכוונה מיוחדת ומספר לכל שומע על כוחו של היום ועל הנס שאירע לו בזכות הרבי מלעלוב.

כוחה של ענווה **באחד** מימי הקיץ של שנת תשמ"ה, התאספו חסידים רבים בבית המדרש בב"ב מסופר שבאותם ימים הגיע יהודי עשיר מארצות הברית לבקר בארץ הקודש. האיש היה מפורסם בכספו הרב ובכוחו, אך לבו היה כבד עליו. חרף עושרו ומעמדו, הרגיש ריקנות בחייו וחיפש נחמה בעולמה של חסידות. אחד ממכריו המליץ לו לנסוע לארה"ק ולהיכנס לרבינו.

האיש נענה להצעה, וביום קיץ חם מצא את עצמו בבית המדרש של לעלוב, מוקף חסידים שנמשכו לאורו של הרבי. כשהגיע תורו להיכנס ליחידות, התיישב מול הרבי וסיפר לו על מצבו: "יש לי כל מה שאדם יכול לחלום עליו, אבל אני לא מוצא שמחה. אין לי שלוות נפש."

רבינו הביט בו בחום ואמר: "כל עושר גשמי הוא בר הלוף. השמחה האמיתית באה רק כשאדם יודע שהוא חי כדי לתת, לא כדי לקחת. כשאדם עניו, הוא פתוח לקבל את השמחה שה' שולח לו דרך עזרתו ולולת."

האיש התפעל מהדברים, אך התקשה להבין איך יוכל להשתנות. הוא שאל את הרבי: "איך אדם כמוני, שבנה את מעמדו על גאווה וכוח, יוכל להפוך לעניו?"

רבינו חיך והשיב: "ענווה אינה לבטל את עצמך, אלא להבין שאתה שליח של הקב"ה. כל העושר שברשותך הוא אמצעי לעשות טוב בעולם. תתחיל במעשה קטן של נתינה מכל הלב, ומשם הדרך תיפתח."

האיש יצא מבית המדרש, והדברים ששמע הדהדו בליבו. בדרכו חזרה למלונו בירושלים, עבר ברחוב צדדי וראה יהודי פשוט עומד בצד הדרך, מחזיק עגלה שבורה עם מעט מצרכים. היהודי נראה מותש, כאילו העולם כולו יושב על כתפיו.

בתחילה, האיש חשב להמשיך בדרכו, אך נזכר בדברי הרבי. הוא עצר ושאל את האיש: "מה קרה? איך אפשר לעזור?"

היהודי סיפר שהוא סובל ממחסור גדול. הוא עובד קשה לפרנס את משפחתו, אך לאחרונה איבד את עבודתו, ועכשיו אין לו כסף לשפץ את עגלתו הישנה או לקנות אוכל בכמות מספקת.

העשיר החליט לעזור. הוא שלף כסף גדול מארנקו ונתן ליהודי, אך זה השיב: "אני לא מבקש צדקה. אני רק צריך קצת עזרה כדי להחזיר את עצמי לעמידה." **העשיר** הבין שעליו לעזור מתוך כבוד אנושי. הוא

ליווה את האיש לחנות כלי עבודה, קנה לו עגלה חדשה ומצרכים בסיסיים, והבטיח לשלם את שכר הדירה שלו למשך שלושה חודשים עד שיצליח להתייצב ולעמוד על רגליו.

האיש חזר למלונו בירושלים בתחושת שמחה שלא חלף לפניו. הוא הבין לראשונה את כוחה של הנתינה, ומיצד היא ממלאת את הלב יותר מכל רכוש או הצלחה.

למחרת, הוא חזר אל הרבי וסיפר לו בהתרגשות על המפגש. הרבי הקשיב בשקט, ואחר כך אמר: "ראית בעצמך: כשהלב פתוח, השמחה נכנסת מאליה. עושר אמיתי הוא לא במה שיש לך, אלא במה שאתה נותן לאחרים."

לאחר אותו מפגש, הפך האיש לתורם מרכזי בפרייקטים של חסד ברחבי העולם היהודי. הוא ייסד קרנות צדקה שתמכו במשפחות נזקקות, בישיבות ובבתי חולים, כל זאת מתוך ענווה ורצון אמיתי להועיל.

סיפור מופלא זה הוא להמחיש כיצד מילה אחת של רביה"ק יכולה להפוך חיים שלמים. דמותו של רבינו, עם החום והענווה שקרנו ממנו, ממשיכה להאיר לבבות גם שנים אחרי פטירתו. רבינו הק' היה אור גדול, אך עיקר כוחו היה בכך שידע להראות לכל יהודי, אפילו הפשוט ביותר, איך להדליק את הנר הפנימי שבתוכו ולמצוא את דרכו אל האור האינסופי.

עבודת 'אהבת ישראל' של רבינו זיע"א מיוחדת במינה היתה, במשך כל שנות חייו הקדיש רביה"ק את לבו ואת נפשו למען כל איש מישראל, משפחות רבות מישראל חייבות לרביה"ק את חייהם היהודיים, כאשר הוא הגבר קם וחילץ נפשות מאבדון רוחני, כל הזכרה שהגיעה לאונו הק', טרפה את שלוותו ולא נתנה לו מנוחה עד שפעל הישועה בכוח קדושתו.

רבים בארה"ב ובעולם כולו ששמעו את שמיעו הנערץ של רבינו הקדוש, פלא הדורות, ובאו מקרוב ומרחוק להתחמם לאורו, ראו לנגד עיניהם איש אלוקים קדוש, שראשו מגיע השמימה, אך כמו מלאך של אש נראה השוהה בתוך העולם החומרי.

הם הביטו בדמותו הקדושה בהשתאות ובשום אופן לא הצליחו להכיל את התופעה השמיימת שלנגד עיניהם, מתנת שמים היתה זאת מאת ה', לשתול בדורנו השפל, נשמה קדמונית מעולם האצילות, להאיר לארץ ולדרים עליה.

פרק מופלא ומיוחד ממסכת חייו ה' אהבתו ומסירותו הגדולה לכל איש ישראל, מנער ועד זקן מקטן ועד גדול, ללא הבדל כלשהו כלל מאיזה עדה הוא או מאיזה משפחה הוא.

"לא ח מד' אמותיו" – עדות אישית

סיפר אחד מנכדי רבינו ששמע מפי מג"ש בדף היומי הרב **הערשל אורטגו** שליט"א שסיפר ששמע מפי אחד מהמשתתפים בשיעוריו שסיפר מי אמו היתה דרה בשכנות לישיבת "תפארת ציון" שם למד רבינו, והיא זוכרת מי תמיד דיברו על הבחור הטהור והפרוש, וכאן הזכירה את שמו של רבינו, שלא יצא מד' אמותיו.

בחור מעם

שנות בחרותו היוו פרק מיחד בחייו, אלו היו שנים בהם עלה ונתעלה בין קדושי עליון וצדיקי עולם, כוכבו דרך בישיבת "תפארת ציון", שם זכה להתבשר מהלכותיו והליכותיו של רשכבה"ג ה"חזון איש" וצ"ל כששהה רבות במחיצתו.

החזון א שתהה על קנקנו של רבינו וראה שיראתו קודמת לחכמתו, חיבבו עד מאד והיה לוקח רבות את רבינו עמו כבן לווייה בעת שיצאו

לטייל לצורך בריאותו.

גם את ספיקותיו בהלכה ומעשה היה מציע בפני החזו"א זצ"ל.

מיד לאחר נישואיו נטע עצמו רבינו באהלה של תורה ועלה ונתעלה בעבודתו בקדושה ובפרישות יתירה. הרביץ תורה ודעת בישיבת לעלוב בת"א ומסר שיעורים תמידין כסדרן מדי יום ביומו, ועד היום זוכרים זאת תלמידיו שהם כיום מגדולי התלמידי חכמים, בערגה ובכיסופין על המתקוות בה הסביר ופירש כל דיבור בתוס' כשהוא יורד לעומק הפשט ביסודיות ונפלאה, תוך כדי שהוא מחדש חידושים ונפלאים.

ביותר היתה ניכרת אצל רבינו הק' אהבת התורה אשר יקדה בו כשלהבת, כאשר פתח - לאחר פטירת אמו הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה, את ישיבת כולל האברכים שם השקיע כל מוחו ומרצו כדי שילמדו בהתמדה בלימוד רצוף ובתענית דיבור, להרבות כבוד שמים.

אימתא דמרי שמאי

מהותו וישותו היתה כל מולה יראת שמים, היה משנן בתמידיות מחנך ומחזיר בבני ביתו ובנלוים עליו, כי כל הפעולות בלימוד, בתפילה, ואף בהליכה ברחוב, שיהא הכל ביראת שמים טהורה, מעומד לפני המלך.

לב נשבר - פשטות אמיתית

בין לבין עצמו תמיד היה מתהלך בלב נשבר, משיח היה בדאגה משפלות מצבו "מכך רגל ועד ראש אין בו מתום", באומרו, הרניי חש כי בכל איברי אין אחד מהם בריא להשי"ת, מי יתן ואזכה כבר לתשובה שלימה.

יחסו המיוחד לפשוטי העם

ברצונו להזכיר נושא מופלא ומפליא, והוא איך שהיה מרן רבינו הק' מוצא תמיד את המסילות לליבם של אנשים פשוטים וסתם עמך, ההשפעה הרבה שהיתה לו לרבינו על אנשים אלו היה דבר פלא, אלו היו אנשים פשוטים מאוד אשר כל ראשם היה מונח רק בעבודה ובגשמיות ועסקים, והוא היה שהצליח להכניס ולהחזיר בהם את כוחה של שבת קודש, וההתלהבות והברע"ן לתורה ותפילה והאידישקייט, וזה גם הדר בהם ונכנס ללבם הפשוט, וכך הם נתעלו מאוד והפצו תמיד עוד ועוד להתעלות, כי הם ראו ברבינו דמות למופת ורק הוא אשר ידריכם ויוכל להסביר להם וללמדם איך להתקרב אל הבורא יתב"ש, שרבינו יראה כי כל מאמציו לא היו לריק, ומי הם מתקרבים עוד ועוד לתורה ויראת שמים, בראש ובראשונה להשם יתברך.

כל זה לא היה מן השפה ולחוץ, אלא הכל היה אצלו במחשבה עמוקה איך לעזור לכל אחד ולראות שלא יחסר לו כלום, וזה הסיבה האמיתית למה הם כל כך חיבבוהו בעוז ותעצומות, כי החיבה הרבה והפשטות העצומה שרבינו הק' הקדין עליהם בכל מוחו ובכל לבו הטוב היא שנתנה להם את הכוח לחבב את לומדי התורה ולתמוך בהם, כי רבינו בעינו החדה כשראה שלאחד יש איזה מצוקה או בעיה, הוא לא המתין עד שהאיש יבוא אליו ויתלונן בפניו על מצוקתו אלא הוא לבדו היה הודר לנכני נשמתו ומסייע לו בבחינת "טרם יקראו ואני אענה", כמו שמסופר על אחד שהיה כל יום אומר

כמה קפיטלעך תהילים, וזה היה מנהגו, יום אחד והיה זה כמדומה בשב"ק האיש אמר וקרא כמעט את כל ספר התהילים שלא כמנהגו, ורבינו שחש בכך קרא לו ושאלו אם אירע איזה מצוקה בביתו או יש לו איזה בעיה שאינו יכול להתמודד עמה לבד, כשענה האיש בשלילה, לא נחה דעתו של רבינו ודאג לשלמו והלך וחקר ודרש עליו אולי

בליל שב"ק האחרון בארה"ב, אף עלה רבינו ז"ע לבקרו בביתו עם קבוצה מצומצמת של מקורביו. רבינו מתעניין כל יום ויום אצל מקורביו בחו"ל ובני המשפחה, לדעת מה מצבו של 'חיים בן חיה'.

במוצאי שב"ק י"ב טבת הלך רבי חיים לעולמו. מתקשרים להודיע על כך לרבינו, משענה הטלפון שאל רבינו על אתר: "וואס איז מיט חיים בן יוסף?!" הוא הזכיר אותו בשם אביו משא"כ בכל פעם שאל עליו בשם אמו... דבר פטירתו של זקן החסידים לא נסתר ממנו. ארונו מוטס לארה"ק, ורבינו מלווה אותו לדרכו האחרונה.

עמוד התורה והחסידות

מסופר שבשעה שבנו את המקוה בבנין הגיע לארץ איזה מומחה גדול במקוואות כדי שהכל ילך על הצד המהודר ביותר, אך רבינו לא הסתפק בו, והיה צריך להיפגש עמו למחרת, או במסי"ג ובהתמדה שאין דוגמתה ישב כל הלילה ולמד בעיון רב את ההלכות מקוואות, עד שידעה והיתה שגורה על בוריו, רק אז פנה לפגוש את המומחה הנ"ל, וכך היה רבינו עושה כשהיה צריך ללמוד כדי להבין רעיון בגמ' או במפרשים או גם היה מתעמק בזה שעות ארוכות וימים שלימים עד שהדבר היה ברור אצלו ביותר, ותמיד זה נעשה בכל השלימות, כמו שידוע שאמירת 'שניים מקרא ואחד תרגום' היה נמשך אצלו שעות ארוכות וגם ימים, ולפעמים שהלא הספיק לגמור בשב"ק היה ממשיך זאת באמצע השבוע והיה עובר בדקדוק רב על החומש והתרגום, וכשהיה חסר טעמים או היה איזה טעות היה מתקן זאת או מוסיף בעצמו על חומשו.

לבן ואוהבן של ישראל

לבן ואוהבן של ישראל היה רבינו, פשוטו כפשוטו ממש. מצוקה של יהודי שהגיעה אליו לא עזבה אותו ולו לרגע אחד עד שהתבשר כי באה הישועה לאותו אדם.

נפשו הטהורה לא ידעה מנוח כאשר ידע על איש ישראל קדוש בצער, במשך שישים וחמש שנות הנהגת קדשו טרוד היה אלף אלפי שעות בתפילות ותחנונים לפני אביו שבשמים על צדויותיהם האישיות של יהודים בפרט ועל עם השם בכלל.

ומגודל צדקותו הנשגבה כך גדול היה מוחו. גם כאשר בדרך הטבע לא נראה היה ששייך לגאול יהודי מצרתו הפרטית, היה רבינו משדד את מערכות הטבע בכוחו הגדול, ומשנה גדרי עולם בשביל להשפיע ישועות לישראל. זיעוביא

האספו ואגידו לכם וגו' הקבצו ושמעו וגו'. (מט, א-ב) יל"ד כפל הלשון בקראי, וגם שינוי הלשון שתחלה אמר האספו ואחר כך אמר הקבצו, גם יל"ד למה אצל לשון האספו אמר ואגידה לכם הרי שתלה הדבר בהגדה שלו, ואצל הקבצו אמר ושמעו בני יעקב ותלה הדבר בשמיעתם שלהם. אלא י"ל דרצה יעקב אבינו ע"ה לרמוז לבניו השבטי יה, דבאם ויהא רק האספו דאין זה לשון אחדות מאוגדת כל כך, וכדאי דברי חכמים וכו' בעלי אסופות (קהלת יב יא) ובגמ' (תגינה ג) אלו תלמידי חכמים שישבין אסופות אסופות, ועין במהרש"א דדייק ממה שכתוב אסופות בלשון רבים משמע שיש כמה קבוצות המחולקות ע"ש, או יהיה ואגידה לכם - מבלי ואתם תשמעו, אך באם תהיו בבחינת הקבצו לשון המרמז על אחדות מוחלטת, או אז יהיה ושמעו - ונעט מען דערהערען, היינו תוך כדי קבלת הדברים על הלב, ודו"ק.

הוא נקלע לאיזה מצוקה כלשהי, ורק לאחר שראה שהכל כשורה רק אז נרגעה רוחו ורגישותו הרבה כמו אב לבנו היקר.

מכאן ראינו איך שהיה תמיד דואג לאותם אנשים פשוטים, ולשלומם, וכמו שסיפרנו כן היה שכשרבינו חש שמישהו מהם זקוק לברכה או עזרה מיוחדת אם זה ברוחניות או בגשמיות, מיד נהלץ למצוא לו דרכים איך שיצא מהשאלו תחתית שבו הוא שרוי.

עיניו צופיות למרחוק

סיפר מקורבו של רבינו ידידינו הר"ר חיים ראט הי"ד מארה"ב למערכת: כשהייתי צעיר יותר, יום אחד הלכתי לתומי למקום מסוים כשבידי תיק עם אלפי מסמכים יקרי ערך ששמרתי עליהם מכל משמר, אך לפתע כשקמתי ממקומי לחזור לביתי אני מגלה לחרדתי כי כל התיק ותכולתו היקרה נעלמו ובו היו כסף רב ומסמכים ששייכים למפעל ענק שבבעלותי, כל עולמי חרב עלי, לא ידעתי מה אעשה, יאוש התגנב ללבי, וכך באתי לבית מדרשו של רבינו, כשראה אותי רבינו שם לב למצב רוחי הקודר, ושאל אותי מדוע פניך רעות היום, שמא דבר מה ארע עמך, ואני שפכתי שיחי בבכי ובצער גדול על תיקי יקר הערך שנעלם ממני, ואיני יודע מה אעשה מהיום.

לפליאתי רבינו ששמע את כל כאבי הגדול הבטיח שלא אדאג, ואמר באופן ברור כי מדובר בגניבה, גנב לקח ממך את התיק, ואל תחשוש כי הגנב ימצא, בעזרת השם, ולא רק זאת, אלא כל האבידה תימצא עוד הלילה עם כל תכולתה ב"ה.

אני לא האמנתי לשמע דברי רבינו הברורים והבטוחים שהבטיח לי כי אין לי מה להיות שרוי בדאגה, אך אמונת חכמים איתנה היתה לי והכיתי כיצד יעבור הלילה עליו. ואכן לא יאומן מדברי רבינו לא נפל דבר, לאחר כמה שעות אני מקבל טלפון מהמשטרה בעיר שמצאו תיק שבו יש מסמכים רבים וכספים גדולים והם מבקשים שאבוא מיד לתחנת המשטרה ליתן עדותי על התיק וליקח אותו.

הלכתי לתחנה כשלבי חושש מצד אחד אולי מצאו תיק אבל אולי את המסמכים יקרי הערך לא ימצאו שם, ומצד שני מה עם הכסף הרב שהיה שם אולי באלו חשק השודד, אבל כחסיד נאמן לרבו הרחיקתי מחשבותיי מכך כי הלוא רבינו הקדוש הבטיחני נאמנה כי כל התיק ישוב אליי ללא שום חסרון. וכך באותם מחשבות לכאן ולכאן אני נכנס למשרדי התחנה של המשטרה, הראו לי את התיק היקר, וכך בזמן שאני מוסר עדות וגם פרטים נוספים, מגלה לי השוטר כי מדובר בגנב מומחה שהצליח לכייס ממני את כל התיק, אך הם לא מצליחים להבין איך לא נעלם דבר מהתיק, הוא הביא לי את התיק ואכן דברי רבינו לא נפלו דבר, גם המסמכים היקרים ובעיקר הסכומים הגדולים השטרות הירוקים, דבר לא נעלם. *

החסיד המפואר, הישיש רבי חיים הערבסט ז"ל, מחשובי חסידי צאנז ובאבוב ובצעירותו משמשו בקודש של הרה"ק מוויזליפאלי זיע"א - ובאחרית ימיו התדבק ברבינו זיע"א והיה לחסידו הנלהב באומרו שכך זוכר הוא דמות של 'רבי' מלפני מלחמת העולם - חלה במחלה קשה, מצבו התדרדר, ורבינו אינו מסיח דעתו בהעתרתו עליו בתפילה לרפואה שלימה.

ויהי יעקב וגו' יהי ימי יעקב וגו' (מו, כה)

ויש לדקדק על מלת "ימי" דהיה לו לומר "ויהי שני חייו" מהו "ימי", אמנם נראה שאמר ימי לפי שהצדיק כל יום ויום חושב בענין המיתה ואומר מחר יבוא ואיננו בעולם, כדרך שאמרו חכמינו ז"ל "כל יום ישוב פן ימות למחר",

נמצא שמדת הצדיקים לחשוב תדיר ביום המות, וכיון שהצדיקים טובים לומר בכל יום למחר אני מת, ובא יום המחרת ולא מת, נמצא מרויחים יום אחד, ולפי זה השנים של צדיקים הם שנים של ימים, ולזה הזכיר פה ימים ואמר "ויהי ימי יעקב שני חייו" לרמוז שכל שני חייו היו מקובצים ימים כיון שכל יום חשב שזמנו יבא מחר ואיננו כמדובר. (גן רוה)

ויקראו ימי ישראל למות (מו, כט)

נראה לכאור על פי דברי חז"ל "יעקב אבינו לא מת". ויש לומר, יעקב לא מת כי בנו יוסף היה כאביו אבל רק הגיע למדרגת יעקב ולא למדרגת ישראל, וזהו "ויקראו ימי ישראל למות" ישראל דייקא מת. (כתב סופר)

וידגו לרוב בקרב הארץ וגו' (מו, טז)

ובמדרש פירשו: "כדגים שפותחין פיהם לטיפת מים כאילו לא טעמו", היינו אף שהם בקרב הארץ ועל כרחם עושין מעשים גשמיים מכל מקום יהיה עיקר החיות לה' יתברך כמו שכתוב "כי הם חייו". (חידושי הר"ם)

ויברכם ביום ההוא לאמור, כך יברך ישראל לאמר ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה, וישם את אפרים לפני מנשה (מו, כ)

מדוע אמר יעקב שישראל יברכו את בניהם שיהיו נכללת כאפרים וכמנשה דוקא, ולא כשאר שבטים.

ונראה לומר, הדנה ידוע שכל התורה כולה בעשרת הדברות (שבת פז. וברשי" שם) ועשרת הדברות כלולות בדיבור האחרון "לא תחמוד וכל אשר להעד" שהוא הענין שצריך לקבל את גזרת ה' אשר מנע ממנו את הטוב אשר ניתן לחברו. ולחשוב כי ה' לבד יודע מהו הטוב לכל אדם, ואז לא יקנא בחברו.

אולם טבע האדם הוא, שכאשר משפיע לו ה' יתברך מטובו וחסדו יותר מאשר נותן לאחרים, מיד מתגאה על חברו, וגם מגיע לידי תאוה ל"ע. והחבר שנמנע ממנו הטובה מקנא בחברו שקיבל את הטובה. יעקב אבינו ראה שמנשה ואפרים שונים מדרך העולם, כי כששם יעקב את אפרים לפני מנשה לא התגאה אפרים, ולא קינא מנשה. לכן אמר "כך יברך ישראל", שכולם ירצו שבניהם ינהגו כמנשה ואפרים, שלא התגאו וקינאו זה בזה. (אגרה דכלה)

אמרות מהורות פנימים יקרים על הפרשה

ויברכם ביום ההוא לאמר כך יברך ישראל לאמר ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה (שם)

יש לדקדק על שינוי הלשון, שבתחילה אמר "ויברכם" והיינו שבירך את אפרים ומנשה, ואחר כך אמר "כך יברך ישראל", שמשמע שמדבר אל יוסף, לכאורה, מכיון שבירך את אפרים ומנשה היה לו לומר "בכם יברך ישראל".

ואפשר לומר בדרך צחות שהיה בדברים אלו גם משום ברכה ליוסף עצמו, והיינו על פי מה שמבואר בגמרא (שבת קנב). "זקני תלמידי חכמים כל זמן שמזקינים דעתן מתוספת עליהם, וזקני עם הארץ כל זמן שמזקינים דעתן מיטרפת עליהם", ולפי זה נמצא שיש הבדל גדול בין תלמידי חכמים לעמי הארץ, כי אצל תלמידי חכמים הבנים הצעירים יותר הם חשובים יותר, שהרי נולדו יותר בזקנותם, כאשר דעתם ניתוספה עליהם, מה שאין כן אצל עמי הארץ, הבנים המבוגרים חשובים יותר, כי הצעירים נולדו כאשר דעתם החלה להיטרף עליהם. וזהו שאמר יעקב ליוסף "כך יברך ישראל", כלומר זה יהיה גם לך ברכה, מה שיאמרו "ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה", אפרים הצעיר לפני מנשה הבכור, כי יהיה בזה סימן שאהיה תלמיד חכם, ועל כן אפרים חשוב יותר, כי הוא נולד בשעה שהיית גדול יותר, ותלמידי חכמים כל זמן שמזקינים דעתן מתוספת עליהם. (דברי אמת)

דן ידיו עמו כאחד שבטי ישראל (מט, ט)

כשדן שופט ודן את עמו - אוהביו וקרוביו, ידון אותם, "כאחד שבטי ישראל" - כמו שאר בני ישראל, ללא הנופה וללא נשיאת פנים. שהרי זהו מתנאי הדיין, שיהיה שונא בצע, שלא יהיה רק שונא מומן. אלא גם שונא בצע - כל דבר הנאה שבעולם. כי על ידי כל סוג הנאה יכול לבוא להטיית הדין. וזהו מה שאמרו חז"ל (אבות ד) "החושך עצמו מהדין", שמסיר מעצמו כל נגיעה עצמית בקשר לדין תורה. (רשפי אש - נעשיו)

וירא מנחה כי טוב (מט, טז)

יששכר ראה את מנוחת עולם הבא כי טובה היא באמת, ואת הארץ - היינו תענוגי עולם הזה "כי נעמה" - היינו רק נעימים לפי שעה, לכן "ויהי למס עובד" - נעשו אצלו תענוגי עולם הזה כמס אשר מוכרח לקיים, ועסק בעניני עולם הבא, אשר הכה טובים, וזה "ויט שכמו לסבול" - עול תורה, למען ישיג על ידה עולם הבא. (דמשק אליעזר)

דן ידיו עמו כאחד שבטי ישראל כו' יהי דן נחש (מט, טז)

הכתוב מבאר ונותן עצה להדיין, מה יעשה למען יהיה ביטולתו לדון את שבטו - אשר קרובים אליו, כשאר שבטי ישראל,

וזהו אם "יהי דן נחש" - אם יתנהג כנחש שאין לו הנאה באכילתו כי עפר לחמו, וכן אם ידיו הדיין רק לטובת בעלי דין ולא להנאתו או בודאי ידון את הקרובים כמו הרחוקים. (לוח ארו)

ויראו אחי יוסף כי מת אביהם וכו' (נ, טז)

פירש רש"י כי בתחילה היו אוכלים עמו על שלחן אחד. וצריך להבין איך יוסף הצדיק עשה כן ורצה לנקום מאחיו עד ששלחו אליו "אביך צוה" וכו' אלא שהיה יוסף דואג אולי יקלקלו דרכיהם ויתערבו במצרים וילמדו מעשיהם כאשר היה באמת אחר כך,

רק כל זמן שהיה אביו חי הוא היה משגיח עליהם, ולאחר מותו פחד מפני זה, ולכן הראה להם כאילו רוצה לנקום בהם ויהי בדאגה תמיד כי יהרגם יוסף ולא יעלה על לבם לחטוא ולא יתאוו תאוה כלל. ושוב כשבאו לפניו לבקש חניה מלפניו אמר להם שיתבוננו "אתם חשבתם עלי רעה אלוקים חשבה לטובה" ומה האדם "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום", ו"התחת אלוקים אני" ובכל זאת אתם יראים מלפני, קל וחומר, בן בנו של קל וחומר איך תיראו ליום הדין ויום התוכחה. (כתב סופר)

ועתה שא נא לפשע עבדי אלקי אביך (נ, יז)

אפשר לפרש הכתוב בדרך רמז, בהקדם מה שמבואר במדרש (הובא בשל"ה ריש שער הגדול) על הפסוק (תהלים קכא, ה) "ה' צלך" - "אמר הקב"ה כשם שאתה עמי אני עמך, כצלך, מה הצל אם אתה שוחק הוא שוחק לנגדך, כך הקב"ה ה' צלך", אשר לפי זה, אם רוצה האדם לשוב בתשובה, דהיינו לומר להקב"ה מה שהיה היה ומעתה אני מתחיל לעבוד אותך באמת, ורוצה שהקב"ה ירחם עליו ויקבלו, עליו להתנהג בעצמו כן כלפי חברו, לרחם עליו אף אם חטא כנגדו, ולא להסתכל על מה שהיה אלא על מה שיהיה, ואז הקב"ה יתנהג עמו גם כן בדרך זה וירחם עליו לקבל תשובתו.

וזהו שאמרו השבטים ליוסף הצדיק: "ועתה" - היינו על דרך שאמרו חז"ל אין ועתה אלא תשובה", כלומר אם ברצונך לשוב אי פעם בתשובה והנך רוצה שהש"ת ירחם עליך, אם כן שא נא לפשע עבדי אלקי אביך" - כדאי לך לרחם עליו ולמחול את העוולה שעשיתו לך, כי ה' צלך, ובמדה שאתה מודד מודדין לך מן השמים. (ישמח ישראל)

עובדות וסיפורי קודש מרובה"ק רביה"ק הרמ"מ ובנו בעל הילולא רבינו הקוה"ט על רביה"ק סבא קדישא מופת הדור מרן אדמו"ר הרה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א ליומא הילולא קדישא י"ג טבת שנת תאי"ד

המשך מעמ' ז'

עוד סיפר בנו כ"ק מרן רבינו הקוה"ט זיע"א: (בשוה"ט י"ג טבת תש"ס): לפני שעלה זקני רביה"ק רבי משה לעלובער לארץ ישראל, חזר אחר הוצאות הנסיעה בקרב העיירות, כשהיה בעיר אחת באה אליו אשה חשוכת בנים שיברכה בבנים, ואמר לה הרה"ק רבי משה לעלובער כי אם תשתתף בהוצאות הנסיעה בסכום גדול אזי יאציל עליה את ברכתו.

כשמענה האשה כי בסכום גדול מדובר, אמרה לו שצריכה לשאול את פי בעלה על זה, והלכה ושאלה את בעלה, ואמר לה שהיות ונוסע הוא אל הרה"ק ה"גוטער יוד", יכנס אצלו וישאל את פיו, נכנס אותו חסיד לרבו הרה"ק ה"גוטער יוד" ושאלו על זה, ואמר לו שהיות וכאלו ילדים הבאים מברכות אין להם אריכות ימים, שיבקש מרבי משה לעלובער שיברך את הילד באריכות ימים. והם חזרו לרבי משה לעלובער ואמרו לו כדברים האלו, אמר להם רבי משה כמספר הימים שאהיה בארץ ישראל כן יהיו שני חייו של הילד אשר יולד לכם, וכן הוה. ורבי אברהם פיש ז"ל היה נכד של אותו ילד שנולד בזכות ברכתו של רבינו משה לעלובער זיע"א.

בלשונה קיץ שנת תר"י עלה רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א על הספינה בדרכו לארץ הקודש, הספינה הייתה מורה לשהות בים חדשים אחדים, ובתוכם חודש תשרי של שנת תאי"ר, אי לכך דאג רביה"ק רבי משה דאג והכין מבעוד מועד שופר וארבע מינים וקרישים לבנות בהם סוכה על הספינה. על ארבעת המינים שבידו דאג במיוחד, וטרח יום יום לטפל בהם ולשמור על תענובתם, אך הנה כמה ימים לפני סוכות ראה שבעוד האתרוג הלולב וההדסים שמרו על טריותם, הרי שהערבות קמלו לחלוטין ואינם ראויים עוד למצוה. פנה אפוא לרב החובל והציע לו להפנות את הספינה לאחד הנמלים, ששם ניתן יהיה להשיג ערבות, אולם רב החובל לעג ושחק למשמע בקשתו 'וכי בשביל כמה ענפים אשבש את כל תכנית הנסיעה?'... הציע לו אפוא רביה"ק רבי משה סכום כסף הגון, ועדיין עמד רב החובל על דעתו. כיון שכך הציע לו רביה"ק את כל הכסף מאות דינרי זהב שנטל עמו בצאתו לדרך על מנת להתפרנס ממנו בירושלים, בראותו את הסכום העצום שינה רב החובל את דעתו וניאות להפליג אל אחד האיים הסמוכים, שם על גדות החוף צמחו עצי ערבות, ובשמחה אין קץ קיים רביה"ק בספינה את מצות ארבעת המינים. בלילה הראשון של החג ערך רבינו את שולחנו הטהור בסוכה כשרה והיה שרוי בחדווה עילאית, 'עולו עולו אושפיזין עילאין' השתפכו באפתול הים צלילי קולו הערב שהתמזג עם המיתת הגלים.

עם שחר התחוללה סופה עזה, ורוח חזקה שמשבה בכל עז העיפה את הסוכה שצללה למעמדי הים ברם שמחתו של רבינו שזכה לקיים מצות ישיבת סוכה בלבם לא פגה במשך כל ימי חג 'זמן שמחתנו'. קודש הילולים.

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א
(בשו"ט י"ג טבת תש"מ) שמע מדודו הרה"צ רבי פינחס אורי בידרמאן זצוק"ל (והתבטא עליו רבינו דער פעטער ר' פינחס איז געווען א דייקן, הוא היה מדייק בסיפוריו) את העובדה הבאה: כשזקני הק' הרבי מרן ר' משה זיע"א הגיע לארץ ישראל הלך פעם באמצע היום לחפש מתנת של המקווה בעיר העתיקה בירושלים עיה"ק, פגש אותו מתנגד אחד ובשמעו את מבוקשו נענה 'יהודי זקן כמוכם עוד זקוק למקווה?' השיב לו מרן רבי משה אנו מזמן כבר איננו זקוקים למקווה. לא עבר זמן רב ואותו מתנגד נפל למשכב, באו למרן ר"מ לבקש סליחתו אך כבר לא עזר והוא נפטר.

לדרכו. אירע הפלא, הרבי ר' משה'לי סיים את תפילתו ועמד לקדש על היין מזג לעצמו את כוס הקידוש, קבלו מידי בנו, ועמד כך כשעיניו עצומות שלש שעות רצופות, 'לא אקדש על היין לפני שמנדל יהיה פה' אמר לבסוף. **אותו** רגע, קמה רוח סערה שטלטלה את גלי הים לשעה ארוכה, ומיד שככה, בדלת התא נשמעו דפיקות חזקות כשנפתחה הדלת נתגלה המשמש ר' מנדל נופל מתעלף... בסוף ימיו גילה כי אותם ששה ימים שבו היה בידי החיצונים ולא ידע להיכן ישאוהו רגליו. **בליל** שבת כלו כוחותיו וכשנהוא נשען על קיר שמע אותם את החיצונים מסתודדים ביניהם 'מה לעשות והזקן מרעיש עולמות... מוכרחים להחזירו'. באותו רגע חש כאילו היה פורח באויר ומיד צנח בחבטה עזה בתוככי הספינה, הרבי הציל אותו מידיהם.

ותמה רביה"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א, והלא כתיב (תהלים מא, יב) "בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא ירע אויבי עלי", ואמר בשם הרה"ק ר' ברוך ממעז'ב'ח זי"ע דהיינו אם לא יהיה רע לאויבי על ידי, בזה ידעתי כי חפצת בי. **ותירץ** הגדשו כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א כי באמת הדיק הזמן של אותו להיפרד מן העולם, ולא על ידי קפידתו של הר"מ, אלא שהביט עליו בעיניו ובה תיקונו, והיינו שתיקן נשמתו על ידי אריה בו. והוסיף רבינו דהנה כל ירדת האדם לזה העולם הוא לתקן העין, כי הלא בריאת העולם היה בכדי שלא יהיה 'בהית לאסתכלי באפיה' (שלא ייבוש להביט בפני הקב"ה כביכול), והתיקון הוא בעיניו, והצדיקים שתיקנו זאת על ידי הבטתם מתקנים מה שראים.

כששמעו אחר כך בבית המושל את כל השתלשלות הדברים איך שהיהודי נחלץ מצרת נפשו, ויבוא השווד תחתיו על ידי הגביע שנתן לו הרה"ק רבי משה לעלובער לשמירה, הפצירו וביקשו מאוד מהחסיד שיתן להם הגביע כדי להנציחו לנס במחיאון, אך החסיד רצה להשאיר אצלו הגביע שקיבל מרבו לשמירה, וסירב ולא אבה ליתנה להם ועד היום הזה הגביע נמצא בידי נכדיו ויוצ"ח.

סיפר לי הרב הגדול החסיד המפורסם מו"ה שמואל זיינוויל צבי מפלאוונא זצ"ל (הכותב של הספר 'תפארת שלמה') שהוא למד בבית הרבי מרן ר' משה מלעלוב זי"ע עם בניו הקדושים בפשעודבוך, והרבי ר' משה זיע"א ברוב ענוותנותו בקש מאתו שילמד עמו בכל יום שיעור קבוע, ואך רצה שבועות הסתיר עצמו מאוד כאלו אינו יודע דרך הלימוד, אך הנה אחרי שעברו אזה שבועות התחיל להקשות קושיות נפלאות כמו הראשונים ונתוודע לו שהוא עמקן גדול וחריף עצום.

ופעם אחת סיפר לו הרבי ר' משה שבימי ילדותו היה עילוי גדול ומשנת י"א עד מלאות לו י"ג שנה בכל עת אשר היה רוצה לצאת החוצה לשאוב אויר צח קשר אביו הקדוש הרבי הק' מרן רבינו דוד מלעלוב זי"ע מטפחת על עיניו ומסרו למשמש שילך אתו, וכאשר בא הביתה לקח אביו המטפחת מעיניו. וכשנעשה בר מצוה אמר לו אביו הקדוש: מהיום והלאה אינך צריך לזה, עד עתה היה לך נשמת עילוי ואולם רצוני הוא שיהיה לך נשמת 'גוטער יוד', והיום זכית לנשמת 'גיטער יוד', אני לא זכיתי להיות בארץ ישראל אבל אתה בני תזכה לעלות לאה"ק ע"כ שמעתי מרבר ר' זיינוויל צבי ז"ל. (עטרת שלמה, ראדומסק).

המשך בעמ' הקודם

עוד סיפר כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זיע"א:
כשנסע זקני רביה"ק מרן רבי משה מלעלוב זי"ע לארץ ישראל עצרה הספינה בעיר החוף גאלאץ שברומניה, שם חיכתה למשב רוח מתאים שיכוון אותה לאיסטנבול היא קושטא בירת טורקיה. היה זה במוצאי שבת קודש ומשמשו של זקני הק', ר' מנדל שמו, ירד העירה להכין אספקת מזון ומצרכים למשך תקופת הנסיעה.

לפתע הודיע קברניט הספינה כי החלה לנשוב רוח מצוינת ותיכף נפליג. הרבי ר' משה'לי התחנן לפני הקברניט לחכות לשובו של משמשו אך משה לא שב כעבור שעות מספר ציוה רב החובל על פיקודיו להרים עוגן ולצאת לדרכו. **הספינה** הפליגה לדרכה בלי המשמש ושטה ששה ימים בים הגדול, בכל אותם ימים לא אמר רביה"ק אף מילה דבר. אך בליל שבת קודש

הילולא דצדיקיא

י"א טבת	- זכריה ב"ר עדי הנביא (ג' תמ"ח) מלאכי הנביא. רבי יהודה לייב ב"ר עובדיה בעל מנחת יהודה (ה' שע"א) רבי נתן ב"ר נתנלי הדין מברסלב ב' ליקוטי הלכות (תרי"ה) רבי מאיר שלום מקאלושין ב"ר יהושע אשר מפודיסוב - נהר שלום ועוד (תרס"ב)
ט"ז טבת	רבי נח מהאריזינשין ב"ר שלמה חיים מקוידינוב (תרס"ד) (תרי"ח) רבי אברהם אבא ב"ר יוסף לייפער מפייטסבורג-אשדוד - אמונת אברהם (תש"ן) רבי יהוקאל מאוסטורובצה הי"ד ב"ר מאיר יהואל הלוי - קדשי יהוקאל על קדשים (תש"ג)
י"ב טבת	רבי משה ב"ר יצחק הלוי מפשווערסק ב' אור פני משה (תקס"ו) רבי משה ב"ר שמעון מרגליות - פני משה על ירושלמי (תקמ"א) רבי אליעזר ב"ר יעקב שטרטסער אב"ד ראגענדארף-ראבא ולבסוף ב'עיד הדש (תרי"ט)
י"ג טבת	רבי מרדכי חיים ב"ר יהודה לייב קסטלניץ ב' מאמר מרדכי-ר' מוטל (דיין) סלאנימער] (תשי"ד) - כ"ק מרן רבינו משה מלעלוב בן מרן הרה"ק רבינו דוד מלעלוב זיע"א (תרי"א)
	רבי שרגא פייבוש האגר מזליטשישק ב"ר ברוך מוויז'ניץ (תרצ"ז) רבי צבי הירש מאוסטורא ב"ר שאול - תל' מרן הבעש"ט (תקמ"ט) רבי משה מזינקוב ב"ר חיים מנחם - התן רבי מרדכי מקריסטשוב (תרפ"ג)

י"ד טבת	רבי יצחק הכהן הוברמן מרעננה ב"ר אשר אנשיל - ברכה משולשת (תשל"ז) רבי מנחם מנדל האגר מוישווא ב' שארית מנחם ב"ר ישראל מוויז'ניץ (תשי"א) - ליומא דהילולא של מרן מלכא עטרת דאשית ותפארתית גאון עוזת הקה"ק זי"ע רבינו אליהו אלעזר מנחם זוטרו יגן עליט ועמ"א. בן מרן הרה"ק רבינו משה מרדכי זיע"א (תשס"א)
ט"ז טבת	רבי לוי יצחק מסטעפין ב"ר יוסף מאוסטילא - התן רי"ד מסטעפין (תרל"ב) רבי מרדכי משומסק ב"ר יהואל מיכל לערנער - התן רבי יוסף מראדוויל (תרס"ד) רבי אברהם יוסף מווגנשטרן מקאצק ב"ר חיים ישראל מפילוב - התן רבי אלימלך מקאנזיץ (תרצ"ט)
ט"ז טבת	- רבי אהרן מטיטוב ב"ר צבי בן מרן הבעש"ט וי"א שניפ' ה' טבת (תקע"ז) רבי דניאל מבערשויז ב"ר יעקב יאקיל - תלמיד הרה"ק רבי פינחס מקוריץ (תקפ"ו) רבי ישראל מאוסטראווצא ב"ר יעקב אריה מראדווין רבי חיים מרדכי ראוענבוים ב"ר איתמר מנדבורנא (תשל"ה)
י"ז טבת	- רבי צבי הירש מרדאהביטש מונקאטש - תל' החוזה הק' והמגיד מקאנזיץ (תר"ב) רבי שמואל נח שניאורסון מנאברויסק ב"ר יהודה לייב מקאפוסט - שמן למאור (תרפ"ג) רבי אלעזר רובין מסאסוב ב"ר יעקב יוסף מוגלאגוב - גדל אצל ה"ח מנאס - ב' זכרון אלעזר (תרצ"ג)
	רבי מרדכי שרגא פרידמאן הי"ד ב"ר מנחם נחום מביאין - טשערניבין (תש"ב) רבי חיים ב"ר אברהם יוסף קרייוויטשה גאב"ד אנטווערפן (תשס"ב) - רבי יעקב ב"ר זאב קראנץ אהל יעקב "המגיד מדובנא" (תקס"ה) רבי יצחק מייאלניצא ב"ר יהושע - תל' ר' מטישניסטררא ורצ"ה המגיד מנדבורנא (תקפ"א) רבי חיים אורי מרישא ב"ר יזעפף גליקליך מסאנאש - תל' ר' רא מראפשיץ (תרמ"ב) רבי אהרן משה מחוסט ב"ר שמואל שמעלקי - פרח זושני (תשנ"א) רבי אפרים פישל מסטריקוב ב"ר יוסף יהודה אריה לייב מנאלטא (תקפ"ב) רבי אריה לייבוש ב"ר חיים לפשיץ מוישוניצא בעל "אריה דבי עילאי" (תרי"א) רבי פינחס ב"ר ישעיה אפשטיין ראב"ד ירושלים (תש"ט)

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבדים והנעלה
הרה"ח ר' **שאול וואסערטייל שליט"א**
ובנו הרה"ח ר' **ישראל שליט"א**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הר"ד **צבי ארי פרידמן**
הי"ו - פלעטבוש - ארה"ב

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
ולע"נ

האשה החשובה מרת **אלתא עלקא בת ר' חיים ז"ל נפטרה** י"ד טבת תשס"ד

הונצה ע"י חתנה ידידיו החשוב הר"ד **משה פערלשטיין הי"ו ומשפ' - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

ולע"נ האשה החשובה מרת **אלתא עלקא בת ר' חיים ז"ל נפטרה** י"ד טבת תשס"ד

הונצה ע"י בנה ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **ישעי אלוביץ הי"ו - בארא פארק - ארה"ב**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

וכן לעילוי נשמת האי גברא רבה ויקרא
הרה"ח ר' **אליעזר ז"ל וינטשטאק בן הרה"ג ר' יעקב יצחק שליט"א** שיבלחט"א
נלב"ע שב"ק מקץ הנוכה דהאי שתא
הונצה ע"י אחיו ידידיו הנכבד הרה"ח ר' **נפתלי וינטשטאק הי"ו** בארא פארק

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבדים והנעלים
הרה"ח ר' **ברוך פנחס רבינוביץ הי"ו** והרה"ח ר' **שלום דעמבינסקי הי"ו - ליקוד - ארה"ב**

לכבוד ולעילוי נשמת
מרן אדונינו מורינו ורבינו הקה"ט זיע"א
זכותו הגדולה תגן עליו ועכ"א

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **משה ארי טרעביטש הי"ו** בארא פארק

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו שהיה דבוק ומקושר לרבינו ה"ה
הרה"ח ר' **יואל ברייל - מאנסי**

לכבוד נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד
הרה"ח ר' **אברהם וועבער הי"ו** בארא פארק

לכבוד ולעילוי נשמת
מרן אדונינו מורינו ורבינו הקה"ט זיע"א
זכותו הגדולה תגן עליו ועכ"א

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **משה פרעט הי"ו - פלעטבוש ארה"ב**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
ולע"נ אמו החשובה

מרת **שדה רבקה ב"ה יהודה ע"ה** נפטרה שב"ק ויחי תשע"ט תנצב"ה

הונצה ע"י בנה ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **שלמה צבי שלעפריג שליט"א - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה, מסור לרבוה"ק ועומד תמיד לימיננו
הרה"ח ר' **שמואל ברייל שליט"א - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו היקר והנעלה
הרה"ח ר' **שלמה זלמן הורוביץ שליט"א**
ובנו ידידיו הרב **מרדכי יעקב**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **יוסף חיים טרעביטש הי"ו - ויליאמסבורג ארה"ב**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד
הרה"ח ר' **ברוך יוחנן שווארץ הי"ו - ויליאמסבורג הי"ו**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד
הרה"ח ר' **מאיר משה מארקאוויטש הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **שניאור זלמן שווארץ הי"ו - בארא פארק**

לעילוי נשמת
הרה"ג ר' שמעון בהגה"ח רבי אשר ישעי' ע"ה נוסביום נלב"ע ביל שיש"ג עטבת תש"פ תנצב"ה

הונצה ע"י בנו ידידיו מוכח הרבים
הרה"ח ר' **אשר ישעי' נוסביום שליט"א**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **שמשון מקעל**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **משה שלעפריג הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **מרדכי ישעי' ברייל הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **שניאור זלמן שווארץ הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד
הרה"ח ר' **יוסף חיים בירענפעלד הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **מיקאל פריד והרה"ח ר' חיים היש הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **משה בימין שמילאוויטש הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **שניאור זלמן סטנבוים הי"ו - והרה"ח ר' יחזקאל הערבסט - ארה"ב**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **שלום ברייל הי"ו - בארא פארק**

לעילוי נשמת האי גברא רבה ויקרא
הרה"ח ר' **אליעזר ז"ל וינטשטאק בן הרה"ג ר' יעקב יצחק שליט"א** שיבלחט"א
נלב"ע שב"ק מקץ הנוכה דהאי שתא
הונצה ע"י גיסו ידידיו הנכבד הרה"ח ר' **יחזקאל מרדכי מרקוביץ הי"ו** בארא פארק

אנא הרבו בתפילה על
האשה החשובה
מרת **אלתא עלקא בת בלומא גיטל תז"י**

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **הענין והנעלה הי"ו**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **יהודה הורוביץ הי"ו - בארא פארק**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

הונצה ע"י ידידיו הנכבד והנעלה
הרה"ח ר' **נידעומאן הי"ו - בארא פארק - ארה"ב**

לכבוד ולטובת נשמת
כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א
זכות רבינו תגן עליו ותמליץ יושר בעדו
=

לעילוי נשמת ר' **חיים ב"ר יוסף ז"ל הערבסט** נלב"ע י"ב טבת תשס"א . ת . נ . צ . ב . ה .

מזל טוב לאחי היקר והנעלה ראש הבורת הבחורים בארה"ק הרה"ג ר' **אברהם ישעי' לב שליט"א** לרגל שמחת הולדת הנכדה בת לבנו האבדן היקר הרב **אלתר אלעזר מנחם** מברך מעומק לבי ויוסף לבי ומשפ' מברך